COLLOQUIA LITTERARIA

Półrocznik Instytutu Literaturoznawstwa
Uniwersytetu Kardynała Stefana
Wyszyńskiego w Warszawie 39

2/2025

Logos – Słowo, rozumność, twórczość

Część 1

UKSW

© Copyright by Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2025

Rada Naukowa

prof. Benjamin Acosta-Hughes, Uniwersytet Ohio – The Ohio State University (Columbus, Ohio, USA); prof. Gianfranco Agosti, Uniwersytet Rzymski La Sapienza (Rzym, Włochy); prof. Josef Barton, Uniwersytet Karola (Praga, Czechy); dr hab. Janusz Detka, prof. ucz., Uniwersytet Jana Kochanowskiego (Kielce, Polska); prof. dr hab. Teresa Dobrzyńska, Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk (Warszawa, Polska); prof. dr hab. Bogusław Dopart, Uniwersytet Jagielloński (Kraków, Polska); prof. dr hab. Krzysztof Dybciak, prof. em., Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego (Warszawa, Polska); dr hab. Margreta Grigorova, prof. ucz., Wielkotyrnowski Uniwersytet im. Świętych Cyryla i Metodego (Wielkie Tyrnowo, Bułgaria); prof. David Hernández de la Fuente, Uniwersytet Complutense w Madrycie (Madryt, Hiszpania); prof. dr hab. Daniel Kalinowski, Akademia Pomorska w Słupsku (Słupsk, Polska); prof. dr hab. Jarosław Ławski, Uniwersytet w Białymstoku (Białystok, Polska); prof. Massimo Natale, Professore Associato, Università di Verona (Verona, Włochy) – profesor uczelni; prof. dr hab. Arent van Nieukerken, Uniwersytet w Amsterdamie (Amsterdam, Holandia), członek zagraniczny PAN; prof. Alessandro Polcri, Associate Professor, Fordham University (New York, USA) – profesor uczelni; prof. dr hab. Bernadetta Puchalska-Dąbrowska, Uniwersytet w Białymstoku (Białystok, Polska); dr hab. Anna Ryś, prof. ucz., Uniwersytet Gdański (Gdańsk, Polska); prof. dr hab. Marek Stanisz, Uniwersytet Rzeszowski (Rzeszów, Polska); prof. dr hab. Andrzej Sulikowski, Uniwersytet Szczeciński (Szczecin); dr hab. Zbigniew Trzaskowski, prof. ucz., Uniwersytet Jana Kochanowskiego (Kielce, Polska); prof.ssa Caterina Verbaro, professore Ordinario, Università LUMSA (Roma, Włochy) – profesor zwyczajny; prof. ucz., dr hab. Leszek Zwierzyński, Uniwersytet Śląski (Katowice, Polska)

Recenzenci tego numeru

prof. dr hab. Arkadiusz Bagłajewski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; prof. dr hab. Magdalena Danielewiczowa, Uniwersytet Warszawski; prof. dr hab. Teresa Dobrzyńska, Instytut Badań Literackich PAN; prof. dr hab. Dorota Heck, Uniwersytet Wrocławski; prof. dr hab. Elżbieta Kiślak, Instytut Badań Literackich PAN; dr hab. Anna Kucz, prof. Uniwersytetu Śląskiego; dr hab. Maria Łukasiewicz-Chantry, Uniwersytet Wrocławski; dr hab. Maria Marcinkowska-Rosół, prof. Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu; dr hab. Monika Męczyńska-Miazek, prof. Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu; ks. prof. dr hab. Norbert Widok, Katolicki Uniwersytet Lubelski

Redakcja

Pracownicy Wydziału Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (Polska) i doktoranci Szkoły Doktorskiej UKSW:
dr hab. prof. UKSW Magdalena Saganiak (redaktor naczelna); dr hab. prof. UKSW Dominika Budzanowska-Weglenda (zastępca redaktor naczelnej); prof. dr hab. Wojciech Kudyba; dr hab. prof. ucz. Paweł Stangret; dr Łukasz Kucharczyk; mgr Artur Filipek (sekretarz redakcji); mgr Aleksandra Lesińska (sekretarz redakcji)

Adres redakcji

„Colloquia Litteraria", Instytut Literaturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych UKSW, ul. Dewajtis 5, 01-815 Warszawa; kontakt mailowy: Magdalena Saganiak, e-mail: m.saganiak@uksw.edu.pl

Redakcja językowa – Tomasz Chlewiński, Aleksandra Lesińska, Magdalena Saganiak

Przekłady na język angielski – Tristan Korecki
Projekt okładki – Jan Giemza; na okładce – Matthias Gerund, *Jeruzalem Niebieska i Szatan Spętany*, iluminacja w Biblii Ottheinricha
Skład – Maciej Faliński

Wersja internetowa jest wersją pierwotną czasopisma
ISSN 1896-3455 e-ISSN 2353

Waga egzemplarza – 350g

SPIS TREŚCI

LOGOS – SŁOWO, ROZUMNOŚĆ, TWÓRCZOŚĆ
CZĘŚĆ 1

Słowo wstępne 5

Kazimierz Pawłowski
Logos i Eros w filozofii przedsokratejskiej. Wątki „logiczne" i „erotyczne" w koncepcjach kosmologicznych i teologicznych niektórych filozofów epoki przedsokratejskiej w kontekście greckiej tradycji przed-filozoficznej 9

Magdalena Znamirowska
Logos ukryty: *rāzā* jako hermeneutyka Słowa w poezji Efrema Syryjczyka 31

ks. Jerzy Sikora
Język poetycki jako narzędzie poznania (Bogdan Czaykowski, Adam Czerniawski, Tymoteusz Karpowicz) 47

Anna Kozłowska
Język jednostki jako Logos. Literacka idiolektologia Wiesława Myśliwskiego 65

Maria Olszewska
„Ku przestrodze", czyli *W nawiedzonym zamczysku* Jana Łady jako projekt edukacji politycznej narodu 81

LOGOS I SWEDENBORG

(opracował i przełożył Tristan Korecki, red. Aleksandra Lesińska)

Tristan Korecki
O Swedenborgu – propedeutycznie 109

Emanuel Swedenborg
Nowa Jeruzalem i jej niebiańska nauka. Z tego co usłyszane z Nieba. Poprzedzone rzeczą niejaką o nowym Niebie i nowej Ziemi 145

Inge Jonsson
Ewolucja myśli Swedenborga 163

Lars Bergquist
Emanuel Swedenborg i jego *Dziennik snów* 189

Marsha Keith Schuchard
Tajemne dzieje wolnomularskie Towarzystwa Swedenborgiańskiego, którego członkiem był William Blake 215

Maria Danilewicz Zielińska
„Król Nowego Izraela" – Tadeusz Grabianka (1740–1807) 259

ROZMOWA

Mistyka Słowa. Juliusz Słowacki i Olivier Messiaen. Z Jerzym Stankiewiczem, Łukaszem Borowiczem i Magdaleną Saganiak rozmawia Michał Klubiński 299

DOKUMENT

Narodziny Słowa. Spektakl słowno-muzyczny wystawiony dla uczczenia 25 rocznicy założenia Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW 341

RECENZJA

Eneasz Sylwiusz Piccolomini, *Historia czeska*, red. nauk. Włodzimierz Olszaniec, Mikołaj Olszewski, tłum. Inga Grześczak, seria Biblioteka Renesansowa 9, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2025, ss. 448 349